

4 oktober 2011

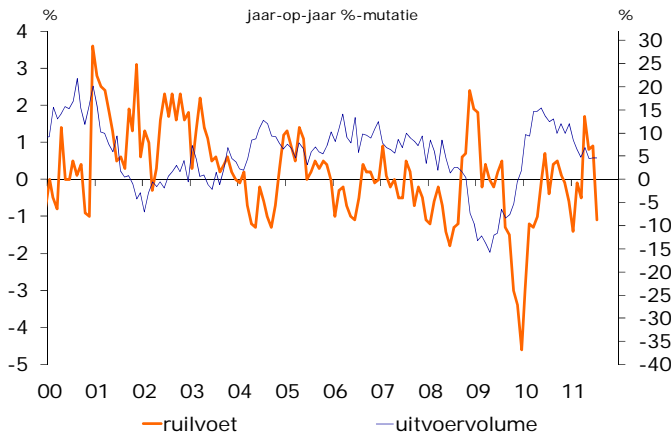
Somber, somberder, somberst

	2010	2011	2012
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	1,7	1¾	1
Particuliere consumptie	0,4	0	0
Overheidsbestedingen	1,5	½	-¾
Private investeringen	-4,6	7	2¾
Goederen- en dienstenuitvoer	10,8	6¼	4¼
Goederen- en dienstenuitvoer	10,6	6½	3
Consumentenprijsindex	1,3	2¼	2
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	5,4	5	5¼
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5,4	-3½	-2½
Overheidsschuld (% BBP)	62,8	64	64¾
Saldo lopende rekening (% BBP)	5,5	6½	7

Lichtpuntjes zijn nog maar moeilijk te vinden in de overwegend negatieve berichtgeving over de economische ontwikkeling. De wereldhandels-groei, de motor achter het economische herstel, zwakt af. Daardoor is ook de groei van de uitvoer en de productie veel minder sterk dan in voor-gaande maanden. De stemming onder consu-menten is bar slecht, de inflatie is veel hoger dan vorig jaar, de consumptie groeit nauwelijks, de werkloosheid stijgt al een paar maanden op rij en de huizenprijzen dalen nog steeds. Het kabi-net presenteerde dan ook een Miljoenennota met daarin sombere vooruitzichten. Maar het kabinet houdt stellig vast aan de voorgenomen bezuini-gingen van €18 miljard. Dat moet ook wel, want de overheid komt nog steeds geld te kort.

Bron: CBS, Rabobank

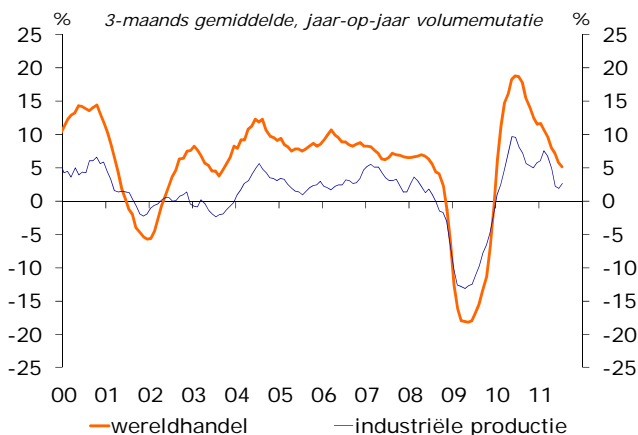
Groei uitvoer veel lager dan in 2010

In juli steeg het volume van de goederenuitvoer voor de derde maand op rij met bijna 5% ten opzichte van een jaar eerder. In 2010 groeide het volume van de goederenuitvoer gemiddeld met meer dan 12% ten opzichte van een jaar eerder. Het invoervolume groeide in juli nauwelijks ten opzichte van een jaar eerder. Een lagere wereldhandels-groei is de belangrijkste oorzaak van de groeivertraging. Bovendien verslechterde de ruilvoet in juli met 1,1% ten opzichte van juli 2010. Het prijspeil van de invoer steeg veel sneller dan dat van de uitvoer. Dat had vooral te maken met de stijging van energie- en voed-selprijzen. Een ruilvoetverslechtering betekent dat er met dezelfde uitvoer minder kan worden ingevoerd.

Bron: CBS

Producenten zijn minder somber

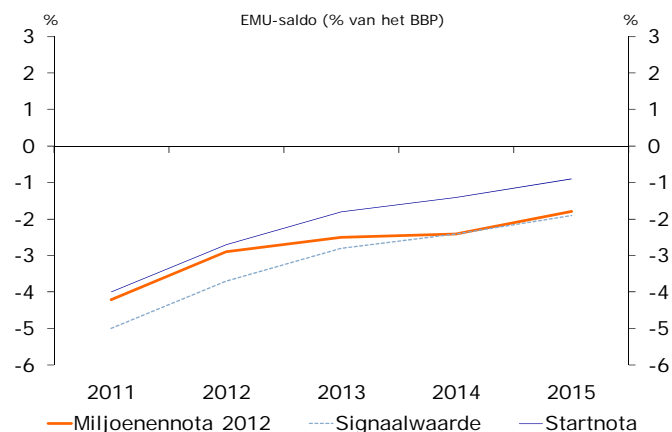
De Nederlandse industrie heeft last van de lagere wereldhandels-groei. Het productievolume was in juli 3% lager dan een jaar eerder. Het mo-mentum (de verandering van het 3-maands gemiddelde ten opzichte van de vorige 3-maands periode) is echter voor de derde maand op rij negatief. De meerderheid van de producenten in de Nederlandse economie is bovendien nog steeds somber gestemd: het producentenver-trouwen noteerde in september iets onder nul (-0,5). Dat was wel een verbetering ten opzichte van augustus. Toen stond de indicator nog op -3,3. Desondanks namen de bedrijfsinvesteringen toe: het investeringsvolume was in juli 1,2% hoger dan in juli 2010. De groei is wel veel lager dan in de eerste vijf maanden van 2011.

Bron: CBS

Conjunctuurbeeld Nederland

4 oktober 2011

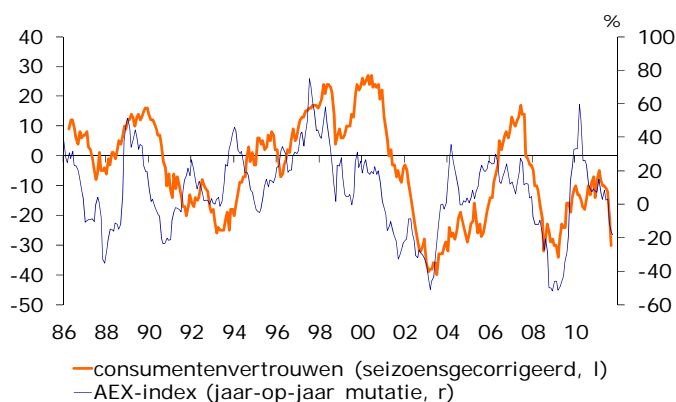
Nieuwe bezuinigingen niet uitgesloten

Bron: Ministerie van Financiën

De derde dinsdag in september was Prinsjesdag. Op die dag presenteerde het kabinet traditiegetrouw de Miljoenennota. Daarin staan de plannen van de regering in het komende jaar. Het kabinet geeft meer uit dan er binnenkomt en dus moet er worden bezuinigd: €18 mld in deze kabinetsperiode. Maar de kans op tegenvallers is groot. Het begrotingstekort is de komende jaren naar verwachting groter dan waar de regering aan het begin van de kabinetsperiode van uit ging. Om te voorkomen dat het tekort te groot wordt, mag het verschil niet groter zijn dan 1%-punt. Anders moet er extra worden bezuinigd. Dat kan wel eens slecht uitpakken, wanneer de economische groei toch al tegenvalt. De extra bezuinigingen kunnen de groei dan verder belemmeren.

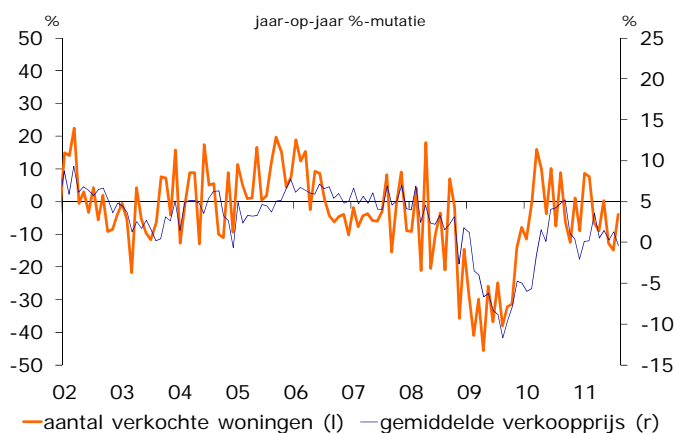
Griekse tragedie slecht voor consumentenvertrouwen

Bron: CBS

De aanhoudende problemen in de eurozone zorgen voor dalende beurzen en een vrije val van het consumentenvertrouwen. In september daalde de stemmingsindicator opnieuw met 9 punten en noteerde -30. Het was voor het eerst dat het consumentenvertrouwen in twee maanden tijd zo hard onderuit ging. Vooral in het economisch klimaat hebben consumenten weinig vertrouwen, maar ook de koopbereidheid nam behoorlijk af. Er was weinig ander nieuws dat de consument nog kon opbeuren: de werkloosheid was in augustus opnieuw hoger dan een maand eerder (5,4%). En volgens de eerste schatting van Eurostat is de inflatie in de eurozone in september gestegen tot 3%. In Nederland bedroeg de inflatie in augustus ook al 2,6%.

Geen quick wins op de woningmarkt

Bron: CBS

Ook de problemen op de huizenmarkt blijven de consument parten spelen. De tijdelijke verlaging van de overdrachtsbelasting van 6% naar 2% met ingang van 15 juni 2011 kon het tij niet keren, zo lijkt het. In juli waren er volgens het Hypotheken Data Netwerk nog 32% meer aanvragen voor hypotheekoffertes dan een jaar eerder. Maar in de laatste week van juli en de eerste week van augustus registreerde de organisatie alweer een daling van het aantal hypotheekaanvragen. Het effect van de maatregel is nog niet zichtbaar in de CBS-cijfers over de gemiddelde verkoopprijs en het aantal transacties, omdat het CBS de transacties pas registreert op het moment van overdracht van de woning (2 tot 3 maanden na de ondertekening van de koopakte).

www.rabobank.com/economie

Anke Struijs
Tel. 030 – 2131408
A.C.A.Struijs@rn.rabobank.nl